

รายการอ้างอิง

- กรมศิลปากร. ตำนานพระพิมพ์ของศาสตราจารย์ ยอช เซเดย์. ใน อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพนายเรือตรี เจิม เจริญอักษร. หน้า 35-42. กรุงเทพฯ: 2510.
- กองบรรณาธิการ. รายงานเรื่องนิตยสารพระเครื่องในสังคมไทย, วารสารพุทธศาสนศึกษา 2.2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2538)
- การุณย์ เหมวนิช. ประวัติท่านธมมวิตุกโกภิกขุ. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2515.
- เกสร สิทธิหนิว. ศรัทธาและเงินตราในโลกธุรกิจพระเครื่อง. วารสารสารคดี 21,251 (2549).
- จิตตินันท์ ชะเนติยง (วุฒิกว). หลักการตลาด. กรุงเทพฯ: สถาบันราชภัฏพระนคร, 2521.
- จิตร บัวบุศย์. ประวัติย่อพระพิมพ์ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์อัมพลวิทยา, 2514.
- ชายน่า ภาควิมล. "พุทธพาณิชย์": ผลกระทบจากการใช้สื่อสารมวลชนในการโฆษณาประชาสัมพันธ์เพื่อจำหน่ายพระเครื่องที่มีต่อทัศนคติ และความเชื่อของพุทธศาสนิกชน ในเรื่อง สัญลักษณ์ของศาสนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2537.
- ไชย ณ พล. พระพุทธเจ้าสอนกรรมฐาน-พระไตรปิฎก ฉบับคู่มือนักปฏิบัติธรรม สถาบันธรรมาธิปไตย. กรุงเทพฯ, 2535.
- ทองหล่อ วงษ์ธรรมมา. ปรัชญา 201 พุทธศาสน์. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, 2538.
- เทิม มีเต็ม. การนับถือพระเครื่องเป็นเรื่องงมงายหรือไม่. คมชัดลึก (26 กันยายน 2545).
- นวม สงวนทรัพย์. สังคมวิทยาศาสนา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ โอเดียนสโตร์, 2537.
- ปรีชา ช้างขวัญยืน. ทูนนิยมกับพุทธศาสนา. วารสารพุทธศาสนศึกษา 9.1 (มกราคม-เมษายน 2545).
- ปรีชา ช้างขวัญยืน. การประยุกต์พุทธจริยศาสตร์กับสังคมไทย. วารสารพุทธศาสนศึกษา 2.3 (กันยายน-ธันวาคม 2538).
- ปรีชา ช้างขวัญยืน และสมภาร พรหมทา. มนุษย์กับศาสนา. กรุงเทพฯ: คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2547.
- พรชัย ลิขิตธรรมโรจน์ และถาวร เกียรติทับทิว. พระเครื่องกับสังคมไทย: ศึกษาเฉพาะกรณีผลกระทบที่มีต่อภาวะความเป็นอยู่ทางสังคมของคนไทย. รายงานการวิจัย, สงขลา: คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตหาดใหญ่, 2541.
- พระธรรมโกษาจารย์ (พุทธทาส ภิกขุ). การตีความหลักธรรมของพุทธศาสนา. วารสารศิลปวัฒนธรรม 20,3 (2542).

- พระธรรมโกษาจารย์ (พุทธทาส ภิกขุ). แก่นพระพุทธศาสนา. กรุงเทพฯ: ธรรมสภา และสถาบันสันติธรรม, 2545.
- พระธรรมโกษาจารย์ (พุทธทาส ภิกขุ). ความเชื่อ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์พิทย, 2547.
- พระธรรมโกษาจารย์ (พุทธทาส ภิกขุ). คู่มือมนุษย์. กรุงเทพฯ: วัลย์ นานายน, 2530.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). พจนานุกรมพุทธศาสตร์. กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2543.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). พุทธธรรม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ดวงแก้ว, 2544.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). เมืองไทยจะวิกฤติ ถ้าคนไทยมีศรัทธาวิปริต. กรุงเทพฯ: มูลนิธิพุทธธรรม, 2537.
- พระโพธิญาณมุนี. หลวงปู่ฝายไ้-บันทึกคติธรรมและธรรมเทศนาของพระราชาครูอาจารย์ (หลวงปู่ดูลย์ อดุล). กรุงเทพฯ: สุพจน์ ทองนพคุณ, 2544.
- พระราชนิเวศรังสี(หลวงปู่เทสก์ เทสรังสี). ธรรมรส. กรุงเทพฯ: นิวครีเอทีฟเพรส แอนด์ เซอร์วิส , 2545.
- พระอุดรคณาธิการ (ชวินทร์ สระคำ) และจำลอง สารพัดนึก, พจนานุกรม บาลี-ไทย สำหรับนักศึกษา ฉบับปรับปรุงใหม่. กรุงเทพฯ: ประยูรวงศ์พรินติ้ง, 2538.
- โพธิรักษ์ และชาวอโศก. พุทธาภิเษกสุดยอดปาฏิหาริย์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มูลนิธิธรรมสันติ, 2522.
- ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ: นานมีบุ๊ค, 2546.
- วิทย์ วิศวเวทย์. ความรู้ในทัศนะของพระพุทธศาสนา. วารสารพุทธศาสนศึกษา 2,3(กันยายน-ธันวาคม 2538).
- ศรีศักร วัลลิโภดม. พระเครื่องในเมืองสยาม. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ มติชน, 2537.
- สมชาย โตมัน. เปิดตำนานเครื่องรางของคลังเมืองสยาม. กรุงเทพฯ: บีเคอินเตอร์พรีนท์, 2535.
- สมภาร พรหมทา. บรรณาธิการ, วารสารพุทธศาสนศึกษา 2,2 (พฤษภาคม-สิงหาคม 2538).
- สุชาติ ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. ในเอกสารประชุมวิชาการเรื่องการออกนอกระบบตีจริงหรือ?(เอกสารหมายเลข 9). หน้า 5. กรุงเทพฯ, 2541.
- สุธิวศ์ พงศ์ไพบูลย์. พุทธศาสน์. กรุงเทพฯ: (ม.ป.ท.), 2518.
- สุนน อมรวีวัฒน์. การสอนโดยสร้างศรัทธาและโยนิโสมนสิการ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียน สโตร์, 2530.
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. ความเข้าใจในเรื่องพระพุทธเจ้า. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ส่องสยาม, 2533.
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. พระพุทธศาสนาไม่เหมาะกับคนไทย. วารสารศิลปวัฒนธรรม 20,3 (2542).
- สุลักษณ์ ศิวรักษ์. พุทธกับไสยในสังคมไทย. วารสารศิลปวัฒนธรรม 15,7 (2537).

เสถียรพงษ์ วรรณปก. ประเด็นปาฏิหาริย์ และการซื้อขายบุญ. วารสารศิลปวัฒนธรรม 20.3 (2542).

สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ. สืบสานวัฒนธรรมไทยบน
 ฐานแห่งการศึกษาที่แท้. ในเอกสารประกอบการสัมมนาพระพุทธศาสนาปริทัศน์ ประจำปี
2537. หน้า 65-99. 4-6 พฤษภาคม 2538 ณ หอประชุมพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม.
 อรรถพันธ์ สงวนเสริมศรี. ปัจจัยที่มีผลต่อความนิยมพระเครื่อง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
 คณะพัฒนาสังคม สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, 2540.

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- กรมศาสนา. พระไตรปิฎกภาษาไทยฉบับหลวง. กรุงเทพฯ: กรมศาสนา, 2514.
- กัลยา วานิชย์ปัญญา. การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล. กรุงเทพฯ: ธรรมสาร, 2548.
- คณะศึกษานอกศัทย (หลวงปู่ดู่). ไตรรัตน์ 3. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์เฟื่องฟ้าพรินติ้ง, 2534.
- นภัส อัสวไชยชาญ และพินิจ หุตะจินดา. ประสบการณ์กับศาสตร์เร้นลับ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์
สรจักร, 2540.
- ปรีชา วงศาสุลักษณ์. บทบาทของสื่อมวลชน ที่เสริมสร้างคุณค่าให้กับพระเครื่อง และพระบูชา.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- พร้อม สุทัศน์ ณ อยุธยา. พระพิมพ์และพระเครื่องรางของไทย. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แพร่พิทยา, 2512.
- พระกิตติญาณมุนี. คนกับศาสนา. ในที่ระลึกงานทำบุญวันเกิดพระพุทธวรญาณ. หน้า 143-148.
กรุงเทพฯ: อมรินทร์พรินติ้งกรุ๊ป, 2534.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นรากฐานของวิทยาศาสตร์. กรุงเทพฯ
: มหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย, 2535.
- พระธรรมปิฎก (ประยุทธ์ ปยุตโต). พระพุทธศาสนาพัฒนาคนและสังคม. กรุงเทพฯ: กระทรวง
มหาดไทย, 2540.
- เพ็ญแข แสงแก้ว. สถิติเพื่อการวิจัยโดยใช้คอมพิวเตอร์. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์พันธ์พิบูลย์, 2544.
- ยิ่งเทพ จันทรังษี. มาตรการทางกฎหมายเกี่ยวกับการจัดสร้าง การโฆษณา และการเก็บรักษาวัตถุ
มงคลในพุทธศาสนา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต คณะนิติศาสตร์ จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย, 2538.
- วรศักดิ์ จันทมิตร. สังคมวิทยาแห่งศาสนา, ในรายงานมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัยวิชาการพุทธ
ศาสตร์ และสังคมศาสตร์. หน้า 159-174. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณ์ราช
วิทยาลัย, 2532.
- วูล์ฟ เวอร์จิเนียยูเวอร์. True believer. กรุงเทพฯ: มูลนิธิดำรงชัยธรรม, 2547.
- สมพงษ์ มั่งมี. รายงานพิเศษเขียนพระในพุทธพยานิพนธ์เป็นอย่างไร, นิตยสารศูนย์พระเครื่อง 6, 147 (2538).
- สุวรรณ สดาอานันท์. ศรัทธากับปัญญา. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2545.
- แสน วิชาชาญ. พลังพุทธธานภาพ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์ 99 มีเดีย, 2535.
- อโณทัย อาตมา. เรียบเรียงธรรมโฆษณ์ ขุมทรัพย์ทางปัญญา จากท่านพุทธทาส. กรุงเทพฯ: สำนัก
พิมพ์สุภาพใจ, 2542.

ภาษาอังกฤษ

David E.Cooper and Joy A.Palmer. Spirit of the environment : Religion, Value and Environmental concern. London and New York: Routledge, 1998.

David K. Human Relational Work. New York : McGraw Hill, 1962.

Irnjo, Suzanne. Beliefs&Behaviors. Pacific Grove: Heinle& Heinle, 1998.

John A.Hutchison. Path of faith. New York: McGraw Hill, 1975.

Mcdonald and Schllenbeg. Selected Reding ProJeects in Social Psychnology. New York : Randan. House , 1971.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

ทัศนะเกี่ยวกับพระเครื่อง

ผู้วิจัยได้รวบรวมตัวอย่างทัศนะจากแหล่งข้อมูลต่างๆ เกี่ยวกับแนวคิดเกี่ยวกับพระเครื่อง และวัตถุมงคล ซึ่งมีผู้ให้คำตอบและทัศนะที่แตกต่างกัน ในหลายแง่มุมไว้พอสังเขปดังนี้

- "คนเราไม่มีพุทธธัมมสังฆัง เป็นของดีภายใน ถึงแม้จะได้ของดีภายนอกไปแล้วก็ไม่เกิดประโยชน์อะไร ทำอย่างไรจึงจะได้เห็นพระจริงๆ เห็นมีแต่พระปูน พระไม้ พระโลหะ พระสงฆ์ ลองกลับไปคิดดู" *

- "พุทธคุณ คือ บริสุทธิคุณ-ปัญญาธิคุณ-กรุณาธิคุณไม่ใช่ฤทธิ์เดชหรือความเก่งเยี่ยง "เดรัจฉาน"อย่างที่กำลังหลอกล่อ มอมเมากันอยู่ทุกวันนี้ แต่เป็นคุณงามความดีที่มีอยู่ในตัว "มนุษย์" แท้ๆเท่านั้นจะไปบรรลู่หรือปลุกเสกไสอิฐ หิน ดิน ปูนโลหะย่อมเป็นไปไม่ได้แน่" **

- "ที่เขาสร้างขึ้นมา ก็เพราะเข้าต้องการได้ปัจจัยมาสร้างเสนาสนะต่างๆ ซึ่งถือเป็นข้อดีที่ญาติโยมมีวัตถุมงคลเสมือนมีองค์ตัวแทนพระสัมมาสัมพุทธเจ้า และช่วยเป็นกำลังใจให้หมั่นทำความดี ส่วนข้อเสียก็ทำให้คนเราเกิดกิเลสอยากได้ เกิดเป็นสิ่งมกมายตามมา เป็นความรู้เท่าไม่ถึงการณ์" ***

- "วัตถุมงคลเป็นสิ่งที่คอยยึดเหนี่ยวจิตใจให้คนมีจิตสำนึกในการทำ ความดี ไม่สร้างสิ่งไม่ดี หากใครคิดจะทำ ความเลว วัตถุมงคลจะเป็นสิ่งคอยกระตุ้นเตือนใจให้ละความชั่ว และหมั่นทำความดี" †

- "พระของขวัญ เป็นสิ่งศักดิ์สิทธิ์ เป็นมหัศจรรย์ เมื่อเราเอาใจของเราจดอยู่ที่พระของขวัญที่แจ่มนั้น เป็นมหากุศล เป็นสมาธิแล้วไม่ตกนรก" ††

*ทัศนะของหลวงปู่ดู พรหมปัญโญ-หนังสือไตรรัตน์ 3(อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ) 20 เม.ย.2535.

**ทัศนะของโพธิรักษ์-พุทธาภิเษก สูดยอดปาฏิหารย์. มูลนิธิธรรมสันติ, 2522.

***ทัศนะของหลวงปู่สมชาย วัดเขาสุกิม จ.จันทบุรี. คมชัดลึก 22 ส.ค.2545.

†ทัศนะของหลวงพ่อนนท์ วัดเหนือวน จ.ราชบุรี. คมชัดลึก 15 ส.ค.2545.

††ทัศนะของหลวงพ่อด วัดปากน้ำ "พระของขวัญ" เป็นศัพท์ที่หลวงพ่อด วัดปากน้ำ ใช้เรียกวัตถุมงคล เมื่อครั้งที่ให้แจกเป็นของขวัญตอบแทนผู้มีจิตศรัทธาที่สมทบทุนสร้างโรงเรียนพระปริยัติธรรมวัดปากน้ำ ซึ่งคัดลอกจากเครื่องบันทึกเสียงที่พระนคร พระเดชพระคุณพระมงคลเทพมุนี (สด จนฺทสโร) เป็นผู้บรรยายเอง, จากชีวประวัติและผลงานบางส่วนของพระมงคลเทพมุนีวัดปากน้ำธรรมาธิ-ต.ค.2533.

- “การมีวัตถุมงคลติดตัวไว้เป็นเครื่องเตือนสติปัญญาตนเองไม่ให้ประมาทนับว่าได้ประโยชน์ ถ้าวัตถุมงคลเหล่านั้นนำไปเพื่อป้องกันตัว เมื่อมีกรรมดัดรอนแล้วป้องกันไม่ได้ ไม่ว่าจะสิ่งไหน จะไปต้านทานอำนาจของ “กรรม” นั้นไม่มี” *
- “บูชาพระไว้ภายในใจก็ไม่จำเป็นต้องแขวนพระ ชีวิตอยู่ได้ในวันนี้ ก็เพราะมีกรรมเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจ” **
- “ในทางวิทยาศาสตร์ ยังไม่สามารถอธิบายในเหตุการณ์บางรายเกิดอุบัติเหตุร้ายแรงทำไมรอดชีวิตมาได้ ตรงนี้ผมเชื่อว่า น่าจะมีพลังบางอย่างช่วยให้เข้าได้หลุดพ้นจากอันตรายครั้งนั้น ผมก็เชื่อว่าน่าจะเป็นกรรมดีที่เขาทำเป็นเครื่องกำหนดช่วยนำทางชีวิต และไม่เชื่อว่าคนทำความชั่วพระเครื่องจะให้ความคุ้มครอง” ***
- “พระเครื่องถือเป็นสัญลักษณ์แห่งความดีงาม เมื่อเดินทางไปไหน มาไหนก็ทำให้จิตใจสบาย และเชื่อว่าหากคนเราทำความดี ไม่จำเป็นต้องแขวนพระก็ได้ เพราะทุกอย่างอยู่ที่จิตใจเป็นสำคัญ” †
- “สิ่งที่ขาดไม่ได้คือ จะต้องแขวนพระสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร เป็นประจำ หลังจากนิมนต์พระสมเด็จพระสังฆราชแล้ว ต้องท่องนะโม ๓ จบ ตามด้วยคาถาชินบัญชรอีก ๑ จบ เพื่อเป็นสิริมงคลชีวิต” ††
- “คนเลวมีพระขลัง พระดีเพียงใด พระก็จะไม่แสดงความขลังออกมาเด็ดขาด และแม้ว่าสิ่งศักดิ์สิทธิ์จะมีจริงแต่ก็ไม่เคยบนบานศาลกล่าวเจ้าที่ เจ้าทางที่ไหนให้ได้รับการเลือกตั้งเลยสักครั้งเดียว” †††
- “พระเครื่องไม่จำเป็นต้องแขวนคอ เพราะจิตใจได้ปรุงแต่งด้วย“ธรรมะ”แล้วไม่มี รัก โลภ โกรธ หลง วิชา อาฆาต พยาบาท เห็นแก่ตัว ความเลวตั้งแต่สมัยเป็นวัยรุ่นถูกระงับไว้ได้หมดสิ้นแต่ พระเครื่องจะอยู่บนคอผู้ที่ยังเรียนธรรมะน้อยเพื่อเป็นกำลังใจ” ††††

* ทศนะของหลวงปู่แหวนสุจิณฺโน-จากปาฏิหาริย์หลวงปู่แหวน. โดยธรรมภักดี-บี.พีบางกอกพรินติ้ง, 2530.

** ทศนะของดร.ชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ (อดีต รมช.กระทรวงการคลัง). คมชัดลึก, 7 ก.ย.2547.

*** ทศนะของนพ.สุรพงษ์ สืบวงศ์ลี (อดีตรมช. กระทรวงสาธารณสุข). คมชัดลึก, 24 ส.ค.2545.

† ทศนะของนพ.กระแส ชนะวงศ์ (อดีตรมต.ประจำสำนักนายกฯ). คมชัดลึก 18 ส.ค.2545.

†† ทศนะของท่านโพธิพงษ์ ล่ำซำ (อดีตรมต.กระทรวงพาณิชย์). คมชัดลึก 2 ก.ย.2545.

††† ทศนะของท่านสมศักดิ์ เทพสุทิน (อดีตรมต.สำนักนายกฯ). คมชัดลึก 21 ก.ค.2545.

†††† ทศนะของคุณเฉลิมชัย โฆษิตพิพัฒน์. คมชัดลึก 29 ก.ย. 2545.

ทัศนคติต่าง ๆ เหล่านี้เป็นตัวอย่างความเชื่อของแต่ละท่านซึ่งก็มีความเห็นเกี่ยวกับพระเครื่องแตกต่างกันออกไป และได้สะท้อนมาเป็นความคิด ความเชื่อ ที่เกี่ยวข้องกับ ความศรัทธา ในพระพุทธรูปศาสนารวมทั้งแง่คิด หลักธรรมต่างๆ ในแต่ละมุมมอง และสิ่งหนึ่งที่ชี้ให้เห็นจากความคิดเหล่านี้คือ แม้การให้ความสำคัญกับวัตถุของแต่ละบุคคลนั้นจะมีความต่างกัน แต่มีความเหมือนในบางแง่มุมของกลุ่มบุคคลที่ ได้ยกตัวอย่างในทัศนคติเหล่านี้ คือ เป็นกลุ่มที่ยึดหลักธรรมประจำใจ ยึดหลักคำสอนในพระพุทธศาสนาที่เน้นการทำดี การเชื่อเรื่องกรรมเป็นสำคัญ และมีข้อคิดที่น่าสนใจหลายประเด็น ซึ่งได้แสดงทัศนคติที่ สะท้อนให้ประจักษ์หลายประการ เช่น การยึดมั่นในพระพุทธคุณ มิใช่วัตถุ การให้ความสำคัญเรื่องการทำกรรมดี เป็นต้น และทัศนคติต่าง ๆ ที่ได้สะท้อนเกี่ยวกับความเชื่อของชาวพุทธไทยในปัจจุบัน สามารถนำมาพิจารณาและวิเคราะห์ เกี่ยวกับอิทธิพลของพระเครื่องต่อแนวคิดและความเชื่อ ด้านที่เป็นวัตถุมงคลในมิติทางศาสนาและวัฒนธรรม รวมทั้งเชื่อมโยงถึงความเข้าใจในหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนา กับพุทธศาสนิกชนในสังคมไทยอีกด้านหนึ่ง.

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามการวิจัยเรื่อง
พระเครื่องกับพระพุทธศาสนาในประเทศไทยปัจจุบัน

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

- อายุ
- เพศ ชาย หญิง
- การศึกษา
 - ประถมศึกษา
 - มัธยมต้น
 - มัธยมปลาย/ปวช.
 - อนุปริญญา/ปวส/ปวท
 - ปริญญาตรี
 - สูงกว่าปริญญาตรี
- สถานภาพการสมรส โสด สมรส
 - หม้าย หย่าร้าง
- อาชีพ
 - พนักงาน ลูกจ้างเอกชน
 - พนักงานรัฐวิสาหกิจ
 - พนักงานมหาวิทยาลัย สถาบันการศึกษา
 - ข้าราชการพลเรือน
 - ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ
 - ค้าขายทั่วไป อาชีพอิสระ รับจ้าง
 - นายจ้าง ผู้ประกอบการ
 - พ่อบ้าน แม่บ้าน
 - เกษตรกร
 - จำหน่ายพระเครื่อง
 - พระภิกษุ สามเณร ชี
 - อื่นๆ.....

- รายได้ต่อปี

- ต่ำกว่า 50,000 บาท 50,001-120,000 บาท
 120,001-240,000 บาท 240,001-400,000 บาท
 400,001-600,000 บาท 600,001-1 ล้านบาท
 1 ล้านบาทขึ้นไป

- สถานที่เกิด/ถิ่นกำเนิด

- กรุงเทพมหานคร ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 ภาคกลาง ภาคเหนือ
 ภาคตะวันออก ภาคใต้

2. แนวคิด, ความเชื่อ และความศรัทธา ต่อพระเครื่อง

2.1 ท่านมีพระเครื่องไว้ในความครอบครองหรือไม่

- มี (ถ้า มี กรุณาตอบข้อ 2.1.1... - 2.4) ไม่มี (ถ้า ไม่มี ข้ามไปตอบข้อ 2.5)

2.1.1 พระเครื่องที่ท่านครอบครองและมีอยู่นั้นได้มาจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- ญาติหรือบุคคลที่คุ้นเคยมอบให้
 พระภิกษุสงฆ์มอบให้ หรือได้จากการนมัสการพระสงฆ์
 จากการทำบุญหรือบริจาค และได้รับเป็นของที่ระลึกจากวัด
 เข้าจากบุคคลอื่น หรือแผงพระ หรือจากร้านจำหน่ายพระเครื่อง
 เข้าหรือสั่งจองจากวัดหรือจากหนังสือ วารสาร ที่ลงประกาศโฆษณา

2.1.2 จำนวนพระเครื่องที่ท่านมีในครอบครอง

- 1-10 องค์ 61-100 องค์
 11-30 องค์ 101-500 องค์
 31-60 องค์ 500 องค์ขึ้นไป

2.1.3 ท่านมีพระเครื่องไว้ในครอบครองด้วยสาเหตุใด (ตอบได้มากที่สุด 5 ข้อ)

(กรุณาใส่หมายเลข 1 - 5 ใน ๖ลำดับเหตุผล โดย 1 สำคัญที่สุด และ 2,3,... รองลงมา)

- เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยสร้างกำลังใจ
- เป็นเครื่องป้องกันภัยอันตรายทั้งปวง ให้แคล้วคลาด
- เป็นเครื่องช่วยบันดาลโชคลาภ โชคดีในการทำการต่างๆ
- เป็นเครื่องหรือสัญลักษณ์ แทนพระพุทธเจ้า พระสงฆ์
- มีพุทธคุณด้านต่างๆ ของพระสงฆ์ผู้สร้างพระเครื่อง
- เป็นสิ่งที่ช่วยให้ระลึกถึง พระธรรมคำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า และพระภิกษุสงฆ์
- เป็นสิ่งที่แสดงฐานะทางสังคม หรือตามสมัยนิยม
- เป็นตามส่วนหนึ่งที่เชื่อว่ามีส่วนช่วยสืบต่อพุทธศาสนา
- เป็นพุทธศิลป์, เครื่องแสดงด้านโบราณคดี มีประวัติความเป็นมา
- เป็นการเก็งกำไร หารายได้ด้านการค้า หรือจำหน่าย-แลกเปลี่ยน
- เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงว่าเป็นชาวพุทธ
- อื่นๆ.....

2.2 ท่านคิดว่าการนับถือพระเครื่อง ซึ่งเป็นวัตถุนั้นสอดคล้องกับหลักคำสอนทางพุทธศาสนาหรือไม่

- สอดคล้องกับหลักคำสอน
- ไม่สอดคล้องกับหลักคำสอน
- ไม่แน่ใจ

2.3 การอธิษฐานขอให้พระเครื่อง หรือการเชื่อในความศักดิ์สิทธิ์ จากพระเครื่องคุ้มครองหรือบันดาล

ให้มีโชคลาภนั้น ท่านคิดว่าสอดคล้องกับหลักคำสอนทางพุทธศาสนาหรือไม่

- สอดคล้องกับหลักคำสอน
- ไม่สอดคล้องกับหลักคำสอน
- ไม่แน่ใจ

2.4 ท่านเคยมีประสบการณ์ หรือได้พบกับความศักดิ์สิทธิ์ อิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ต่างๆจากพระเครื่องหรือไม่

- เคย
- ไม่เคย
- ไม่แน่ใจ

2.5 แนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับพระเครื่อง

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. พระเครื่องมีความศักดิ์สิทธิ์ สามารถป้องกันอันตราย ทั้งปวง ช่วยให้แคล้วคลาด					
2. พระเครื่องมีความศักดิ์สิทธิ์ ในด้านเมตตามหานิยม ช่วยให้ ทำมาค้าขึ้น มีโชคลาภ					
3. พระเครื่องมีความศักดิ์สิทธิ์ ขึ้นอยู่กับพระเกจิที่เป็นผู้สร้าง ได้ปลุกเสกให้เกิดอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ เป็นเครื่องรางในด้าน ต่างๆ ได้					
4. ด้านพุทธคุณ อิทธิฤทธิ์ ที่บรรจุอยู่ในพระเครื่องเป็นเรื่องจริง					
5. พระเครื่องมีความเป็นศิลปะ เป็นพุทธศิลป์ที่มีคุณค่า ทางโบราณคดีและมีประวัติความเป็นมา					
6. ชาวพุทธหรือพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย สมควรแขวนหรือมี พระเครื่องไว้ในครอบครอง					
7. พระเครื่องช่วยสร้างกำลังใจ เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจได้จริง					
8. พระเครื่องทำให้ระลึกถึงพระศาสดา พระธรรม คำสั่งสอนของพระองค์ได้					
9. พระเครื่องช่วยแสดงฐานะทางสังคมได้					
10. การห้อย พก หรือมีพระเครื่องเป็นไปตามสมัยนิยมเท่านั้น					
11. พระเครื่องเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของพระพุทธศาสนา หรือพระเครื่องเป็นอุเทสิกเจดีย์					

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
12. พระเครื่องถูกสร้างขึ้น เพื่อสืบทอดพระศาสนา ตามความ เชื่อพุทธทำนาย					
13. การสร้างพระเครื่องเป็นการอุทิศส่วนกุศลให้แก่ ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว					
14. อภินิหาร หรืออิทธิฤทธิ์ต่างๆของพระเครื่อง เป็นเรื่องมงาย -ไร้สาระ และ <u>ไม่</u> เป็นเรื่องจริง					
15. พระเครื่องทำให้ท่านเชื่อมั่นและเลื่อมใสในพุทธศาสนา					
16. พระเครื่องมีส่วนช่วยให้ท่านสนใจเรียนรู้ และได้รับ ประโยชน์จากพระพุทธรูปมากชิ้น ทั้งในด้านธรรมะ คำสอน การรักษาศีล การบริจาค ทำทาน เป็นต้น					
17. พระเครื่องมีส่วนสำคัญในการที่ท่านเลื่อมใส และศรัทธา ในพระพุทธรูป					
18. การปลุกเสกพระเครื่องเป็นเรื่องที่ขัดต่อหลักคำสอน ในพระพุทธรูป ขัดต่อพระธรรมวินัย และเป็นการรอด อุตริมนุชยธรรม					
19. การมีพระติดอยู่กับตัวแล้ว ก็เป็นเรื่องประเสริฐ มีบุญญาธิการ แคล้วคลาด มีเมตตามหานิยมแล้ว การถือศีล ปฏิบัติธรรม ก็เป็นเรื่องรอง <u>ไม่</u> จำเป็นในชีวิตประจำวัน ปัจจุบัน					

3. ทศนคติเกี่ยวกับพระเครื่องในด้านพานิชย์ หรือในเชิงพุทธพานิชย์

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
1. การเช่าพระอาจมีมูลค่าหลายล้านบาทต่อองค์ ขึ้นอยู่กับความนิยมและความเชื่อมั่น เป็นต้น					
2. พระเครื่องในปัจจุบันมีการโฆษณา รวมถึงการจัดจำหน่ายในสื่อต่างๆ อย่างแพร่หลาย เช่น ทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ วารสาร หนังสือพิมพ์ โบปลิว แคตตาล็อกสินค้า ฯลฯ					
3. วัดหรือหน่วยงานสาธารณกุศลต่างๆ ปัจจุบันนิยมสร้างพระเครื่อง เพื่อจัดจำหน่ายในการหารายได้เพื่อกิจกรรมต่างๆ เช่น สร้างถาวรวัตถุ การบูรณะซ่อมแซมสิ่งก่อสร้าง ทุนการศึกษา ฯลฯ					
4. การโฆษณาประชาสัมพันธ์ และอ้างพุทธคุณ อิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ต่างๆ เพื่อให้ได้ยอดจำหน่ายพระเครื่องเป็นจำนวนมากนั้น มีเกิดขึ้นจริงอย่างแพร่หลายในสังคมไทยปัจจุบัน					
5. การสร้างพระเครื่องเพื่อหารายได้ในแง่การกุศลหรือทำนุบำรุงด้านศาสนา สาธารณกุศล <u>ไม่</u> เป็นเรื่องเสียหาย และ <u>ไม่</u> ขัดต่อหลักคำสอนของพุทธศาสนา					
6. วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทยในอดีตที่อยู่ในแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ					
7. ในแวดวงการจัดจำหน่ายพระเครื่องมีมีอาชีพแฝงตัวเพื่อหวังผลประโยชน์อยู่เป็นจำนวนมาก เช่น การสร้างพระเครื่องปลอม การรวมกลุ่มเป็นการฉ้อฉล ประโยชน์ทางธุรกิจกันเอง					

	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง
8. การซื้อขาย-แลกเปลี่ยนพระเครื่อง สามารถสร้างกำไร เป็น รายได้ ที่ดีมากกว่าผู้ที่สะสม และผู้อยู่ในแวดวง พระเครื่อง					
9. การซื้อขาย-แลกเปลี่ยนพระเครื่องมีผลกระทบ ทำให้ พุทธศาสนิกชน เสื่อมความศรัทธาใน แง่ภาพลักษณ์ เป็นต้น					
10. การนำเสนอเรื่องราวของพระเครื่องในแง่ อธิติฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ และ ความศักดิ์สิทธิ์ เป็นการเบี่ยงเบนหลักธรรม! คำสอนทางพุทธศาสนา เพื่อโน้มน้าวในการจำหน่าย					
11. ในแง่การค้าขายจำหน่ายพระเครื่อง หรือในเชิงพุทธพาณิชย์ นั้น <u>ไม่ช่วย</u> ในการสืบทอดพระพุทธศาสนา					
12. การเช่าหาพระเครื่องนั้นเป็นสิทธิของผู้บริโภค หรือผู้ที่นิยม <u>ไม่มีผลกระทบ</u> ใดๆต่อความเชื่อ หรือความศรัทธา ในพุทธศาสนา					
13. วัดและหน่วยงานสาธารณะควรมีบทบาทในการดูแลในการ จัดสร้าง และการจัดจำหน่ายพระเครื่องให้อยู่ในเจตนาธรรม เพื่อสาธารณะประโยชน์ <u>มิใช่การค้า</u> กำไร					
14. ในสถานการณ์ปัจจุบันหน่วยงานด้านศาสนาของไทย และหน่วยงานของรัฐ ควรเข้ามาควบคุมการซื้อขาย แลกเปลี่ยน หรือเช่า พระเครื่องในท้องตลาดทั่วไปด้วย					
15. เราควรสนับสนุนวัด หรือองค์การสาธารณะ ได้จัดสร้าง และจำหน่ายพระเครื่องเป็นจำนวนมาก เพื่อประโยชน์ ด้านสาธารณะ					

ภาคผนวก ค

ตาราง 1
คุณสมบัติของกลุ่มประชากรที่สุ่มมา (300 คน)

อายุ (ปี)	จำนวน	อัตราส่วนร้อยละ
ต่ำกว่า 20	48	16
21 - 30	104	34.7
31 - 40	77	25.7
41 - 50	55	18.3
ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป	16	5.3
รวม	300	
เพศ	จำนวน	อัตราส่วนร้อยละ
ชาย	228	76.5
หญิง	70	23.5
รวม	298	100
Missing System	2	
รวม	300	
ระดับการศึกษา	จำนวน	อัตราส่วนร้อยละ
ประถมศึกษา	24	8.1
มัธยมต้น	29	9.8
มัธยมปลาย ปวช.	45	15.2
อนุปริญญา ปวส. ปวท	38	12.8
ปริญญาตรี	146	49.2
สูงกว่าปริญญา	15	5.1
รวม	297	100
Missing System	3	
รวม	300	
สถานภาพ	จำนวน	อัตราส่วนร้อยละ
โสด	207	69.5
สมรส	82	27.5
หม้าย	3	1
หย่าร้าง	6	2
รวม	298	100
Missing System	2	
รวม	300	

ตาราง 1 (ต่อ)
คุณสมบัติของกลุ่มประชากรที่สุ่มมา (300 คน)

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
พนักงาน ลูกจ้างเอกชน	62	20.7
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	19	6.3
พนักงานมหาวิทยาลัย สถานบันการศึกษา	3	1
ข้าราชการพลเรือน	9	3
ข้าราชการทหาร-ตำรวจ	14	4.7
ค้าขายทั่วไป อาชีพอิสระ รับจ้าง	18	6
นายจ้าง ผู้ประกอบการ	7	2.3
พ่อบ้าน แม่บ้าน	2	0.7
เกษตรกร	1	0.3
เจ้าหน้าที่พระเครื่อง	52	17.3
พระภิกษุ สามเณร ชี	80	26.7
อื่นๆ	33	11
รวม	300	
รายได้ (ต่อปี)	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า50,000	119	43.8
50,001-120,000	54	19.9
120,001-240,000	40	14.7
240,001-400,000	22	8.1
400,001-600,000	15	5.5
600,001-1ล้านบาท	9	3.3
1ล้านบาทขึ้นไป	13	4.8
รวม	272	100
Missing System	28	
รวม	300	

ตาราง 1 (ต่อ)
คุณสมบัติของกลุ่มประชากรที่สุ่มมา (300 คน)

สถานที่เกิด/ถิ่นกำเนิด	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	99	33.1
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	82	27.4
ภาคกลาง	51	17.1
ภาคเหนือ	27	9
ภาคตะวันออก	11	3.7
ภาคใต้	29	9.7
รวม	299	100
Missing System	1	
รวม	300	

ตาราง 2
แสดงแนวคิด ความเชื่อ และความศรัทธา ต่อพระเครื่อง

ท่านมีพระเครื่องไว้ในครอบครองหรือไม่ ?	จำนวน	ร้อยละ
มี	257	86.2
ไม่มี	41	13.8
รวม	298	100
Missing System	2	
รวม	300	

ตาราง 3

แสดงจำนวน และร้อยละ แนวคิด ความเชื่อ และความศรัทธา ต่อพระเครื่อง

แหล่งที่มาของพระเครื่อง	จำนวน	ร้อยละ
ญาติหรือบุคคลที่คุ้นเคยมอบให้	56	21.6
พระภิกษุสงฆ์มอบให้หรือได้จากการนมัสการพระสงฆ์	13	5
จากการทำบุญหรือบริจาค และได้รับเป็นของที่ระลึกจากวัด	8	3.1
เช่าจากบุคคลอื่น หรือแผงพระ หรือจากร้านจำหน่ายพระเครื่อง	16	6.2
เช่าหรือสั่งจากวัดหรือจากหนังสือ วารสาร ที่ลงประกาศโฆษณา	2	0.8
ญาติกับพระภิกษุสงฆ์มอบให้	30	11.6
ญาติกับจากการทำบุญ	18	6.9
ญาติกับเช่าจากบุคคลอื่น	3	1.2
พระภิกษุสงฆ์มอบให้กับจากการทำบุญ	15	5.8
จากการทำบุญกับเช่าจากบุคคลอื่น	1	0.4
ญาติกับพระภิกษุสงฆ์มอบให้กับจากการทำบุญ	41	15.8
ญาติกับพระภิกษุสงฆ์มอบให้กับเช่าจากบุคคลอื่น	3	1.2
ญาติกับจากการทำบุญกับเช่าจากบุคคลอื่น	5	1.9
ญาติกับเช่าจากบุคคลอื่นกับเช่าหรือสั่งจากวัด	3	1.2
พระภิกษุสงฆ์มอบให้กับจากการทำบุญกับเช่าหรือสั่งจากวัด	1	0.4
พระภิกษุสงฆ์มอบให้กับเช่าจากบุคคลอื่นกับเช่าหรือสั่งจากวัด	1	0.4
จากการทำบุญกับเช่าจากบุคคลอื่นเช่าหรือสั่งจากวัด	3	1.2
ญาติกับพระภิกษุสงฆ์มอบให้กับจากการทำบุญกับเช่าจากบุคคลอื่น	10	3.9
ญาติกับพระภิกษุสงฆ์มอบให้กับจากการทำบุญกับเช่าหรือสั่งจากวัด	4	1.5
ญาติกับจากการทำบุญกับเช่าจากบุคคลอื่นกับเช่าหรือสั่งจากวัด	1	0.4
ญาติกับพระภิกษุสงฆ์กับการทำบุญกับเช่าบุคคลอื่นกับเช่าจากวัด	25	9.7
รวม	259	100
Missing System	41	
รวม	300	

ตาราง 4
แสดงจำนวน และร้อยละ ของจำนวนพระเครื่อง

จำนวนพระเครื่อง (องค์)	จำนวน	ร้อยละ
1-10 องค์	107	41.6
11-30 องค์	50	19.5
31-60 องค์	17	6.6
61-100 องค์	32	12.5
101-500 องค์	30	11.7
500 องค์ขึ้นไป	21	8.2
รวม	257	100
Missing System	43	
รวม	300	

ตาราง 5
แสดงจำนวน และร้อยละ ของสาเหตุการครอบครองพระเครื่อง

สาเหตุการครอบครองพระเครื่อง ที่สำคัญที่สุด	จำนวน	ร้อยละ
สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยสร้างกำลังใจ	89	51.1
เครื่องป้องกันภัยอันตรายทั้งปวงให้แคล้วคลาด	26	14.9
เครื่องช่วยบันดาลโชคลาภ โชคดีในการทำกรต่าง ๆ	5	2.9
เป็นเครื่องหรือสัญลักษณ์ แทนพระพุทธเจ้า พระสงฆ์	15	8.6
มีพุทธคุณด้านต่างๆ ของพระสงฆ์ผู้สร้างพระเครื่อง	6	3.4
เป็นสิ่งที่ช่วยให้ระลึกถึงพระธรรม คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า	16	9.2
เป็นสิ่งที่แสดงฐานะทางสังคม หรือตามสมัยนิยม	1	0.6
เป็นส่วนช่วยสืบต่อพุทธศาสนา	2	1.1
เป็นพุทธศิลป์ เครื่องแสดงด้านโบราณคดี	3	1.7
เป็นการเก็งกำไร หารายได้ด้านการค้า หรือจำหน่าย-แลกเปลี่ยน	1	0.6
เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงเป็นชาวพุทธ	9	5.2
อื่นๆ	1	0.6
รวม	174	100
Missing System	126	
รวม	300	

ตาราง 5 (ต่อ)

แสดงจำนวน และร้อยละ ของสาเหตุการครอบครองพระเครื่อง

สาเหตุการครอบครองพระเครื่อง ลำดับที่ 2	จำนวน	ร้อยละ
สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยสร้างกำลังใจ	32	18.7
เครื่องป้องกันภัยอันตรายทั้งปวงให้แคล้วคลาด	45	26.3
เครื่องช่วยบันดาลโชคลาภ โชคดีในการทำการต่าง ๆ	20	11.7
เป็นเครื่องหรือสัญลักษณ์ แทนพระพุทธรเจ้า พระสงฆ์	33	19.3
มีพุทธคุณด้านต่างๆ ของพระสงฆ์ผู้สร้างพระเครื่อง	6	3.5
เป็นสิ่งที่ช่วยให้ระลึกถึงพระธรรม คำสั่งสอนของพระพุทธรเจ้า	19	11.1
เป็นส่วนช่วยสืบต่อพุทธศาสนา	5	2.9
เป็นพุทธศิลป์ เครื่องแสดงด้านโบราณคดี	3	1.8
เป็นการเก็งกำไร หารายได้ด้านการค้า หรือจำหน่าย-แลกเปลี่ยน	4	2.3
เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงเป็นชาวพุทธ	4	2.3
รวม	171	100
Missing System	129	
รวม	300	
สาเหตุการครอบครองพระเครื่อง ลำดับที่ 3	จำนวน	ร้อยละ
สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยสร้างกำลังใจ	21	12.7
เครื่องป้องกันภัยอันตรายทั้งปวงให้แคล้วคลาด	29	17.6
เครื่องช่วยบันดาลโชคลาภ โชคดีในการทำการต่าง ๆ	27	16.4
เป็นเครื่องหรือสัญลักษณ์ แทนพระพุทธรเจ้า พระสงฆ์	21	12.7
มีพุทธคุณด้านต่างๆ ของพระสงฆ์ผู้สร้างพระเครื่อง	23	13.9
เป็นสิ่งที่ช่วยให้ระลึกถึงพระธรรม คำสั่งสอนของพระพุทธรเจ้า	23	13.9
เป็นสิ่งที่แสดงฐานะทางสังคม หรือตามสมัยนิยม	1	0.6
เป็นส่วนช่วยสืบต่อพุทธศาสนา	5	3
เป็นพุทธศิลป์ เครื่องแสดงด้านโบราณคดี	7	4.2
เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงเป็นชาวพุทธ	8	4.8
รวม	165	100
Missing System	135	
รวม	300	

ตาราง 5 (ต่อ)

แสดงจำนวน และร้อยละ ของสาเหตุการครอบครองพระเครื่อง

สาเหตุการครอบครองพระเครื่อง ลำดับที่ 4	จำนวน	ร้อยละ
สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยสร้างกำลังใจ	12	7.9
เครื่องป้องกันภัยอันตรายทั้งปวงให้แคล้วคลาด	20	13.2
เครื่องช่วยบันดาลโชคลาภ โชคดีในการทำการต่าง ๆ	21	13.9
เป็นเครื่องหรือสัญลักษณ์ แทนพระพุทธรูป พระสงฆ์	19	12.6
มีพุทธคุณด้านต่างๆ ของพระสงฆ์ผู้สร้างพระเครื่อง	21	13.9
เป็นสิ่งที่ช่วยให้ระลึกถึงพระธรรม คำสั่งสอนของพระพุทธรูป	18	11.9
เป็นสิ่งที่แสดงฐานะทางสังคม หรือตามสมัยนิยม	2	1.3
เป็นส่วนช่วยสืบต่อพุทธศาสนา	18	11.9
เป็นพุทธศิลป์ เครื่องแสดงด้านโบราณคดี	13	8.6
เป็นการเก็งกำไร หารายได้ด้านการค้า หรือจำหน่าย-แลกเปลี่ยน	3	2
เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงเป็นชาวพุทธ	4	2.6
รวม	151	100
Missing System	149	
รวม	300	
สาเหตุการครอบครองพระเครื่อง ลำดับที่ 5	ร้อยละ	ร้อยละ
สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยสร้างกำลังใจ	6	4.5
เครื่องป้องกันภัยอันตรายทั้งปวงให้แคล้วคลาด	6	4.5
เครื่องช่วยบันดาลโชคลาภ โชคดีในการทำการต่าง ๆ	21	15.9
เป็นเครื่องหรือสัญลักษณ์ แทนพระพุทธรูป พระสงฆ์	11	8.3
มีพุทธคุณด้านต่างๆ ของพระสงฆ์ผู้สร้างพระเครื่อง	11	8.3
เป็นสิ่งที่ช่วยให้ระลึกถึงพระธรรม คำสั่งสอนของพระพุทธรูป	19	14.4
เป็นสิ่งที่แสดงฐานะทางสังคม หรือตามสมัยนิยม	2	1.5
เป็นส่วนช่วยสืบต่อพุทธศาสนา	11	8.3
เป็นพุทธศิลป์ เครื่องแสดงด้านโบราณคดี	15	11.4
เป็นการเก็งกำไร หารายได้ด้านการค้า หรือจำหน่าย-แลกเปลี่ยน	7	5.3
เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงเป็นชาวพุทธ	21	15.9
อื่นๆ	2	1.5
รวม	132	100
Missing System	168	
รวม	300	

ตาราง 6

สอน

การนับถือพระเครื่องสอดคล้องกับหลักคำสอนทางพระพุทธศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
สอดคล้อง	115	44.9
ไม่สอดคล้อง	72	28.1
ไม่แน่ใจ	69	27
รวม	256	100
Missing System	44	
รวม	300	
การอธิษฐานขอให้พระเครื่องคุ้มครองสอดคล้องกับคำสอนทางพุทธศาสนา	จำนวน	ร้อยละ
สอดคล้อง	74	28.9
ไม่สอดคล้อง	131	51.2
ไม่แน่ใจ	51	19.9
รวม	256	100
Missing System	44	
รวม	300	

ตาราง 7

แสดงจำนวน และร้อยละ ของประสบการณ์หรือได้พบกับความศักดิ์สิทธิ์ ปาฏิหาริย์ต่าง ๆ จาก

ประสบการณ์	จำนวน	ร้อยละ
เคย	122	47.8
ไม่เคย	87	34.1
ไม่แน่ใจ	46	18
รวม	255	100
Missing System	45	
รวม	300	

ตาราง 8

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม
แนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับพระเครื่อง

แนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับพระเครื่อง	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
พระเครื่องมีความศักดิ์สิทธิ์สามารถป้องกัน อันตรายทั้งปวง ช่วยให้แคล้วคลาด	49 (17.3)	132 (46.5)	83 (29.2)	15 (5.3)	5 (1.8)	2.28	.872
พระเครื่องมีความศักดิ์สิทธิ์ในด้านเมตตามหา นิยม ช่วยให้ทำมาค้าขึ้น มีโชคลาภ	40 (14.1)	126 (44.4)	91 (32.0)	23 (8.1)	4 (1.4)	2.38	.876
พระเครื่องมีความศักดิ์สิทธิ์ขึ้นอยู่กับพระเกจิที่ เป็นผู้สร้างให้เกิดอิทธิฤทธิ์ บำปวนาหาริชย์ เป็น เครื่องรางในด้านต่างๆ ได้	34 (12.0)	119 (41.9)	92 (32.4)	33 (11.6)	6 (2.1)	2.50	.923
ด้านพุทธคุณ อิทธิฤทธิ์ที่บรรจุอยู่ในพระเครื่อง เป็นเรื่องจริง	37 (13.2)	110 (39.1)	119 (42.3)	13 (4.6)	2 (.7)	2.41	.801
พระเครื่องมีความเป็นศิลปะ เป็นพุทธศิลป์ ที่มี คุณค่าทางโบราณคดีและมีประวัติความเป็นมา	116 (41.0)	142 (50.2)	20 (7.1)	5 (1.8)	-	1.70	.679
ชาวพุทธหรือพุทธศาสนิกชนทั้งหลายสมควร แขวนหรือมีพระเครื่องไว้ ครอบครอง	41 (14.5)	145 (51.2)	75 (26.5)	18 (6.4)	4 (1.4)	2.29	.843
พระเครื่องช่วยสร้างกำลังใจ เป็นสิ่งยึดเหนี่ยว จิตใจได้จริง	89 (61.8)	176 (31.2)	16 (5.6)	3 (1.1)	1 (.4)	1.78	.627
พระเครื่องทำให้ระลึกถึงพระพุทธรูป พระ ธรรม คำสั่งสอนของพระองค์ได้	67 (23.6)	169 (59.5)	41 (14.4)	4 (1.4)	3 (1.1)	1.97	.730

ตาราง 8 (ต่อ)

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม
แนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับพระเครื่อง

แนวคิดและความเชื่อเกี่ยวกับพระเครื่อง	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
พระเครื่องช่วยแสดงฐานะทางสังคมได้	16 (5.7)	68 (24.2)	105 (37.4)	62 (22.1)	30 (10.7)	3.08	1.056
การห้อย พกมีพระเครื่องเป็นไปตามสมัยนิยม เท่านั้น	9 (3.2)	52 (18.5)	87 (31.0)	106 (37.7)	27 (9.6)	3.32	.988
พระเครื่องเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่งของ พระพุทธศาสนาหรือพระเครื่องเป็นอุเทสิกเจดีย์	35 (12.5)	152 (54.3)	75 (26.8)	16 (5.7)	2 (.7)	2.28	.781
พระเครื่องถูกสร้างขึ้นเพื่อสืบทอดพระศาสนา ตามความเชื่อพุทธทำนาย	24 (8.6)	104 (37.3)	121 (43.4)	26 (9.3)	4 (1.4)	2.58	831
การสร้างพระเครื่องเป็นการอุทิศส่วนกุศลแก่ผู้ ล่วงลับไปแล้ว	10 (3.5)	81 (28.6)	142 (50.2)	45 (15.9)	5 (1.8)	2.84	.796
อภินิหารหรืออิทธิฤทธิ์ต่างๆของพระเครื่องเป็น เรื่องมงายไร้สาระและไม่เป็นเรื่องจริง	5 (1.8)	32 (11.4)	110 (39.3)	103 (36.8)	30 (10.7)	3.43	.893
พระเครื่องทำให้ท่านเชื่อมั่นและเลื่อมใสในพุทธ ศาสนา	39 (13.8)	155 (54.8)	62 (21.9)	21 (7.4)	6 (2.1)	2.29	.872
พระเครื่องมีส่วนช่วยให้ท่านสนใจเรียนรู้และ ได้รับประโยชน์จากพระพุทธศาสนามากขึ้น ทั้ง ในด้านธรรมะ คำสอน การรักษาศีล การบริจาค ทำทาน เป็นต้น	54 (19.1)	132 (46.6)	72 (25.4)	20 (7.1)	5 (1.8)	2.26	.907
พระเครื่องมีส่วนสำคัญในการที่ท่านเลื่อมใส และศรัทธาในพระพุทธศาสนา	46 (16.4)	154 (54.8)	54 (19.2)	21 (7.5)	6 (2.1)	2.24	.890
การปลุกเสกพระเครื่องเป็นเรื่องที่ขัดต่อหลักคำ สอนพระพุทธศาสนา ขัดต่อพระธรรมวินัย และ เป็นการอวดอุตริมนุชยธรรม	14 (5.0)	60 (21.3)	133 (47.2)	64 (22.7)	11 (3.9)	2.99	.893
การมีพระติดอยู่กับตัวแล้ว ก็เป็นเรื่องประเสริฐมี บุญญาธิการ แคล้วคลาด มีเมตตามหานิยม แล้วการถือศีลปฏิบัติธรรมก็เป็นเรื่องรองไม่ จำเป็นในชีวิตประจำวัน	11 (3.9)	39 (13.9)	49 (17.4)	106 (37.7)	76 (27.0)	3.7	1.126

ตาราง 9

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม
ทัศนคติเกี่ยวกับพระเครื่องในด้านพานิชย์ หรือในเชิงพุทธพานิชย์

ทัศนคติเกี่ยวกับพระเครื่องในด้านพานิชย์ หรือ ในเชิงพุทธพานิชย์	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
การเช่าพระอาจมีมูลค่าหลายล้านบาทขึ้นอยู่กับ ความนิยมและความเชื่อมั่น เป็นต้น	46 (15.9)	148 (51.0)	48 (16.6)	31 (10.7)	17 (5.9)	2.40	1.06 1
การเช่าพระอาจมีมูลค่าหลายล้านบาทขึ้นอยู่กับ ความนิยมและความเชื่อมั่น เป็นต้น	46 (15.9)	148 (51.0)	48 (16.6)	31 (10.7)	17 (5. 9)	2.40	1.06 1
พระเครื่องในปัจจุบันมีการโฆษณา การจัด จำหน่ายในสื่อต่างๆอย่างแพร่หลาย เช่น ทาง สื่อโทรทัศน์ วิทยุ วารสาร หนังสือพิมพ์ ใบปลิว แคตตาล็อกสินค้า ฯลฯ	31 (10.9)	114 (40.0)	56 (19.6)	58 (20.4)	26 (9.1)	2.77	1.16 4
วัดหรือหน่วยงานสาธารณกุศลต่างๆ ปัจจุบัน นิยมสร้างพระเครื่องเพื่อจัดจำหน่ายในการหา รายได้เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ เช่น สร้างถาวรวัตถุ การ บูรณะซ่อมแซมสิ่งก่อสร้าง ทุนการศึกษา ฯลฯ	43 (14.9)	167 (57.8)	52 (18.0)	22 (7.6)	5 (1.7)	2.24	.858
การโฆษณาประชาสัมพันธ์และอ้างพุทธคุณ เพื่อให้ได้ยอดจำหน่ายพระเครื่องเป็นจำนวนมาก นั้น มีเกิดขึ้นจริงอย่างแพร่หลายในสังคมไทย ปัจจุบัน	39 (13.6)	117 (40.9)	39 (13.6)	69 (24.1)	22 (7.7)	2.71	1.19 4
การสร้างพระเครื่องเพื่อหารายได้ในแง่การกุศล หรือทำนุบำรุงด้านศาสนา สาธารณกุศล ไม่เป็น เรื่องเสียหาย และไม่ขัดต่อหลักคำสอนของพุทธ ศาสนา	23 (8.0)	135 (47.0)	81 (28.2)	38 (13.2)	10 (3.5)	2.57	.939
วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทย ในอดีตที่อยู่ในแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ	30 (10.5)	169 (59.1)	68 (23.8)	17 (5.9)	2 (.7)	2.27	.756
ในแวดวงการจัดจำหน่ายพระเครื่องมีมีอาชีพ แฝงตัวเพื่อหวังผลประโยชน์อยู่จริงในสังคม เช่น มีการสร้างพระเครื่องปลอม การรวมกลุ่มเป็น การเอื้อผลประโยชน์ทางธุรกิจกันเอง	105 (36.8)	103 (36.1)	40 (14.0)	21 (7.4)	16 (5.6)	2.09	1.14 3

ตาราง 9 (ต่อ)

จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม
ทัศนคติเกี่ยวกับพระเครื่องในด้านพานิชย์ หรือในเชิงพุทธพาณิชย์

ทัศนคติเกี่ยวกับพระเครื่องในด้านพานิชย์ หรือ ในเชิงพุทธพาณิชย์	ระดับความคิดเห็น					\bar{X}	S.D.
	เห็นด้วย อย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็น ด้วย	ไม่เห็นด้วย อย่างยิ่ง		
การซื้อขาย-แลกเปลี่ยนพระเครื่องสามารถสร้าง กำไร เป็นรายได้ที่ดีมากกับผู้ที่สะสมและผู้อยู่ใน แวดวงพระเครื่อง	40 (13.8)	138 (47.8)	74 (25.6)	27 (9.3)	10 (3.5)	2.41	.957
การซื้อขาย-แลกเปลี่ยนพระเครื่องมีผลกระทบ ทำให้พุทธศาสนิกชนเสื่อมความศรัทธาในแง่ ภาพลักษณ์ เป็นต้น	29 (10.1)	110 (38.3)	98 (34.1)	43 (15.0)	7 (2.4)	2.61	.943
การนำเสนอเรื่องราวของพระเครื่องในแง่ อิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ และความศักดิ์สิทธิ์เป็นการ เบี่ยงเบนหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา เพื่อโน้มน้าวในการจำหน่าย	37 (12.9)	113 (39.4)	83 (28.9)	47 (16.4)	7 (2.4)	2.56	.991
ในแง่การค้าขายจำหน่ายพระเครื่อง หรือเชิง พุทธพาณิชย์นั้นไม่ช่วยในการสืบทอด พระพุทธศาสนา	44 (5.3)	118 (41.0)	77 (26.7)	42 (14.6)	7 (2.4)	2.48	.998
การเช่าหาพระเครื่องนั้นเป็นสิทธิของผู้บริโภค หรือผู้ที่นิยมไม่มีผลกระทบใดๆต่อความเชื่อหรือ ความศรัทธาในพุทธศาสนา	24 (8.3)	153 (53.1)	70 (24.3)	33 (11.5)	8 (2.8)	2.47	.903
วัดและหน่วยงานสาธารณะควรมีบทบาทในการ ดูแลในการจัดสร้างและการจัดจำหน่ายพระ เครื่องให้อยู่ในเจตนาธรรมณ์ เพื่อสาธารณะ ประโยชน์มิใช่การค้ากำไร	77 (26.7)	148 (51.4)	51 (17.7)	11 (3.8)	1 (.3)	2.00	.794
ในสถานการณ์ปัจจุบันหน่วยงานด้านศาสนา ของไทยและหน่วยงานของรัฐ ควรเข้ามา ควบคุมการซื้อขาย แลกเปลี่ยน หรือเช่าพระ เครื่องในท้องตลาดทั่วไปด้วย	48 (16.7)	117 (40.6)	70 (24.3)	40 (13.9)	13 (4.5)	2.49	1.06 6
เราควรสนับสนุนวัดหรือองค์การสาธารณะได้ จัดสร้างและจำหน่ายพระเครื่องเป็นจำนวนมาก เพื่อประโยชน์ด้านสาธารณะ	34 (11.8)	89 (30.8)	82 (28.4)	67 (23.2)	17 (5.9)	2.81	1.10 1

ตาราง 10

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างอายุและท่านมีพระเครื่องไว้ในครอบครองหรือไม่?

อายุ (ปี)	ท่านมีพระเครื่องไว้ใน ครอบครองหรือไม่		รวม
	มี	ไม่มี	
ต่ำกว่า 20	35	13	48
21 - 30	85	19	104
31 - 40	72	5	77
41 - 50	51	4	55
ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป	14	0	14
รวม	257	41	298

ตาราง 11

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างอายุและเหตุผลที่สำคัญที่สุด

เหตุผลที่สำคัญที่สุด	อายุ					รวม
	ต่ำกว่า 20	21 - 30	31 - 40	41 - 50	ตั้งแต่ 51 ปีขึ้นไป	
สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยสร้างกำลังใจ	12	29	28	15	5	89
เครื่องป้องกันภัยอันตรายทั้งปวงให้แคล้วคลาด	13	5	3	4	1	26
เครื่องช่วยบันดาลโชคลาภ โชคดีในการทำกา รต่าง ๆ	2	1	1	1	0	5
เป็นเครื่องหรือสัญลักษณ์ แทนพระพุทธเจ้า พระสงฆ์	3	2	7	3	0	15
มีพุทธคุณด้านต่างๆ ของพระสงฆ์ผู้สร้างพระ เครื่อง	0	1	3	2	0	6
เป็นสิ่งที่ช่วยให้ระลึกถึงพระธรรม คำสั่งสอน ของพระพุทธเจ้า	1	5	6	3	1	16
เป็นสิ่งที่แสดงฐานะทางสังคม หรือตามสมัยนิยม	0	0	0	0	1	1
เป็นส่วนช่วยสืบต่อพุทธศาสนา	0	1	0	1	0	2
เป็นพุทธศิลป์ เครื่องแสดงด้านโบราณคดี	0	2	0	1	0	3
เป็นการเก็งกำไร หวรายได้ด้านการค้า หรือ จำหน่าย-แลกเปลี่ยน	0	0	0	1	0	1
เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงเป็นชาวพุทธ	0	3	4	1	1	9
อื่นๆ	0	1	0	0	0	1
รวม	31	50	52	32	9	174

ตาราง 12

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างเพศและท่านมีพระเครื่องไว้ในครอบครองหรือไม่?

เพศ	ท่านมีพระเครื่องไว้ในครอบครองหรือไม่		รวม
	มี	ไม่มี	
ชาย	198	28	226
หญิง	57	13	70
รวม	255	41	296

ตาราง 13

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างเพศและเหตุผลที่สำคัญที่สุด

เหตุผลที่สำคัญที่สุด	เพศ		รวม
	ชาย	หญิง	
สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยสร้างกำลังใจ	69	20	89
เครื่องป้องกันภัยอันตรายทั้งปวงให้แคล้วคลาด	23	3	26
เครื่องช่วยบันดาลโชคลาภ โชคดีในการทำกรต่าง ๆ	4	1	5
เป็นเครื่องหรือสัญลักษณ์ แทนพระพุทธเจ้า พระสงฆ์	12	3	15
มีพุทธคุณด้านต่างๆ ของพระสงฆ์ผู้สร้างพระเครื่อง	5	1	6
เป็นสิ่งที่ช่วยให้ระลึกถึงพระธรรม คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า	11	5	16
เป็นสิ่งที่แสดงฐานะทางสังคม หรือตามสมัยนิยม	1	0	1
เป็นส่วนช่วยสืบต่อพุทธศาสนา	0	2	2
เป็นพุทธศิลป์ เครื่องแสดงด้านโบราณคดี	3	0	3
เป็นการเก็งกำไร หารายได้ด้านการค้า หรือจำหน่าย-แลกเปลี่ยน	0	1	1
เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงเป็นชาวพุทธ	3	5	8
อื่นๆ	1	0	1
รวม	132	41	173

ตาราง 14

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างการศึกษาและท่านมีพระเครื่องไว้ในครอบครองหรือไม่?

การศึกษา	ท่านมีพระเครื่องไว้ในครอบครองหรือไม่		รวม
	มี	ไม่มี	
ประถมศึกษา	22	1	23
มัธยมต้น	22	6	28
มัธยมปลาย ปวช.	42	3	45
อนุปริญญา ปวส. ปวท	35	3	38
ปริญญาตรี	123	23	146
สูงกว่าปริญญา	11	4	15
รวม	255	40	295

ตาราง 15

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างการศึกษาและเหตุผลที่สำคัญที่สุด

เหตุผลที่สำคัญที่สุด	การศึกษา						รวม
	ประถมศึกษา	มัธยมต้น	มัธยมปลาย ปวช.	อนุปริญญา ปวส. ปวท.	ปริญญาตรี	สูงกว่า ปริญญา	
สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยสร้างกำลังใจ	5	7	10	18	45	4	89
เครื่องป้องกันภัยอันตรายทั้งปวงให้ แคล้วคลาด	0	4	6	3	12	1	26
เครื่องช่วยบันดาลโชคลาภ โชคดีในการ ทำการต่าง ๆ	0	1	1	0	3	0	5
เป็นเครื่องหรือสัญลักษณ์ แทน พระพุทธเจ้า พระสงฆ์	0	2	3	0	9	1	15
มีพุทธคุณด้านต่างๆ ของพระสงฆ์ผู้สร้าง พระเครื่อง	0	0	0	2	4	0	6
เป็นสิ่งที่ช่วยให้ระลึกถึงพระธรรม คำสั่ง สอนของพระพุทธเจ้า	1	1	2	2	10	0	16
เป็นสิ่งที่แสดงฐานะทางสังคม หรือตาม สมัยนิยม	0	0	0	1	0	0	1
เป็นส่วนช่วยสืบต่อพุทธศาสนา	0	0	1	0	1	0	2
เป็นพุทธศิลป์ เครื่องแสดงด้าน โบราณคดี	0	0	0	1	2	0	3
เป็นการเก็งกำไร หารายได้ด้านการค้า หรือจำหน่าย-แลกเปลี่ยน	0	0	0	1	0	0	1
เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงเป็นชาวพุทธ	1	0	1	2	5	0	9
อื่นๆ	0	0	0	0	1	0	1
รวม	7	15	24	30	92	6	174

ตาราง 16

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างสถานภาพการสมรสและท่านมีพระเครื่องไว้ใน
ครอบครองหรือไม่?

สมรส	ท่านมีพระเครื่องไว้ใน ครอบครองหรือไม่ ?		รวม
	มี	ไม่มี	
โสด	172	35	207
สมรส	75	6	81
หม้าย	3	0	3
หย่าร้าง	6	0	6
รวม	256	41	297

ตาราง 17

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างสถานภาพการสมรสและเหตุผลที่สำคัญที่สุด

เหตุผลที่สำคัญที่สุด	สมรส				รวม
	โสด	สมรส	หม้าย	หย่าร้าง	
สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยสร้างกำลังใจ	56	28	2	3	89
เครื่องป้องกันภัยอันตรายทั้งปวงให้แคล้วคลาด	18	8	0	0	26
เครื่องช่วยบันดาลโชคลาภ โชคดีในการทำกรต่าง ๆ	2	3	0	0	5
เป็นเครื่องหรือสัญลักษณ์ แทนพระพุทธรเจ้า พระสงฆ์	9	4	0	1	14
มีพุทธคุณด้านต่างๆ ของพระสงฆ์ผู้สร้างพระเครื่อง	2	3	1	0	6
เป็นสิ่งที่ช่วยให้ระลึกถึงพระธรรม คำสั่งสอนของพระพุทธรเจ้า	9	7	0	0	16
เป็นสิ่งที่แสดงฐานะทางสังคม หรือตามสมัยนิยม	0	1	0	0	1
เป็นส่วนช่วยสืบต่อพุทธศาสนา	2	0	0	0	2
เป็นพุทธศิลป์ เครื่องแสดงด้านโบราณคดี	2	1	0	0	3
เป็นการเก็งกำไร หากรายได้ด้านการค้าหรือจำหน่าย-แลกเปลี่ยน	0	1	0	0	1
เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงเป็นชาวพุทธ	4	5	0	0	9
อื่นๆ	1	0	0	0	1
รวม	105	61	3	4	173

ตาราง 18

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างอาชีพและท่านมีพระเครื่องไว้ในครอบครองหรือไม่?

อาชีพ	ท่านมีพระเครื่องไว้ในครอบครองหรือไม่ ?		รวม
	มี	ไม่มี	
พนักงาน ลูกจ้างเอกชน	53	9	62
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	16	3	19
พนักงานมหาวิทยาลัย สถานบันการศึกษา	3	0	3
ข้าราชการพลเรือน	9	0	9
ข้าราชการทหาร-ตำรวจ	12	2	14
ค้าขายทั่วไป อาชีพอิสระ รับจ้าง	16	2	18
นายจ้าง ผู้ประกอบการ	6	1	7
เกษตรกร	1	0	1
จำหน่ายพระเครื่อง	50	2	52
พระภิกษุ สามเณร ชี	69	11	80
อื่นๆ	22	11	33
รวม	257	41	298

ตาราง 19

จำนวนและร้อยละ ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามกลุ่มอาชีพ (แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม)

อาชีพ	จำนวน	ร้อยละ
กลุ่มพุทธศาสนิกชนและประชาชนทั่วไป	135	45.0
กลุ่มพระภิกษุ-สามเณร	80	26.7
กลุ่มผู้จำหน่ายพระเครื่องและผู้นิยมสะสมพระเครื่อง	85	28.3
รวม	300	100.0

ตาราง 20

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มอาชีพและท่านมีพระเครื่องไว้ในครอบครองหรือไม่?

ท่านมีพระเครื่องไว้ใน ครอบครองหรือไม่ ?	อาชีพ			รวม
	กลุ่มพุทธศาสนิกชน และประชาชนทั่วไป	กลุ่มพระภิกษุ- สามเณร	กลุ่มผู้จำหน่ายพระ เครื่องและผู้นิยมสะสม พระเครื่อง	
มี	116	69	72	257
ไม่มี	17	11	13	41
รวม	133	80	85	298

ตาราง 21

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างกลุ่มอาชีพและเหตุผลที่สำคัญที่สุด

เหตุผลที่สำคัญที่สุด	อาชีพ			รวม
	กลุ่มพุทธศาสนิกชนและประชาชนทั่วไป	กลุ่มพระภิกษุ-สามเณร	กลุ่มผู้จำหน่ายพระเครื่องและผู้นิยมสะสมพระเครื่อง	
สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยสร้างกำลังใจ	46	17	26	89
เครื่องป้องกันภัยอันตรายทั้งปวงให้แก่ตัวคลาด	7	14	5	26
เครื่องช่วยบันดาลโชคลาภ โชคดีในการทำกรต่าง ๆ	2	2	1	5
เป็นเครื่องหรือสัญลักษณ์ แทนพระพุทธเจ้า พระสงฆ์	6	6	3	15
มีพุทธคุณด้านต่างๆ ของพระสงฆ์ผู้สร้างพระเครื่อง	1	0	5	6
เป็นสิ่งที่ช่วยให้ระลึกถึงพระธรรม คำสั่งสอนของพระพุทธเจ้า	5	4	7	16
เป็นสิ่งที่แสดงฐานะทางสังคม หรือตามสมัยนิยม	1	0	0	1
เป็นส่วนช่วยสืบต่อพุทธศาสนา	2	0	0	2
เป็นพุทธศิลป์ เครื่องแสดงด้านโบราณคดี	1	1	1	3
เป็นการเก็งกำไร หารายได้ด้านการค้า หรือจำหน่าย-แลกเปลี่ยน	0	0	1	1
เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงเป็นชาวพุทธ	7	0	2	9
อื่นๆ	0	0	1	1
รวม	78	44	52	174

ตาราง 22
วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างรายได้และท่านมีพระเครื่อง
ไว้ในครอบครองหรือไม่ ?

รายได้	ท่านมีพระเครื่องไว้ใน ครอบครองหรือไม่ ?		รวม
	มี	ไม่มี	
ต่ำกว่า50000บาทต่อปี	98	19	117
50001-120000บาทต่อปี	48	6	54
120001-240000บาทต่อปี	35	5	40
240001-400000บาทต่อปี	21	1	22
400001-600000บาทต่อปี	14	1	15
600001-1ล้านบาทต่อปี	8	1	9
1ล้านบาทต่อปี	12	1	13
รวม	236	34	270

ตาราง 23

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างรายได้และอาชีพ (จำแนกเป็น 3 กลุ่ม)

รายได้	อาชีพ			รวม
	กลุ่มพุทธ ศาสนิกชน และประชาชน ทั่วไป	กลุ่ม พระภิกษุ- สามเณร	กลุ่มผู้จำหน่าย พระเครื่องและผู้ นิยมสะสมพระ เครื่อง	
ต่ำกว่า50000บาท ต่อปี	30	54	35	119
50001-120000บาท ต่อปี	31	2	21	54
120001-240000บาท ต่อปี	31	0	9	40
240001-400000บาท ต่อปี	17	0	5	22
400001-600000บาท ต่อปี	9	0	6	15
600001-1ล้านบาท ต่อปี	6	0	3	9
1 ล้านบาทต่อปี	9	0	4	13
รวม	133	56	83	272

ตาราง 24

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างรายได้และเหตุผลที่สำคัญที่สุด

เหตุผลที่สำคัญที่สุด	รายได้							รวม
	ต่ำกว่า 50000 บาทต่อปี	50001- 120000 บาทต่อปี	120001- 240000 บาทต่อปี	240001- 400000 บาทต่อปี	400001- 600000 บาทต่อปี	600001- 1 ล้าน บาทต่อปี	1 ล้าน บาทต่อปี	
สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยสร้าง กำลังใจ	29	16	16	10	6	4	0	81
เครื่องป้องกันภัยอันตรายทั้ง ปวงให้แคล้วคลาด	12	4	2	1	0	0	4	23
เครื่องช่วยบันดาลโชคลาภ โชคดีในการทำกาารต่าง ๆ	1	1	0	2	0	0	0	4
เป็นเครื่องหรือสัญลักษณ์ แทนพระพุทธเจ้า พระสงฆ์	8	4	1	0	0	0	1	14
มีพุทธคุณด้านต่างๆ ของ พระสงฆ์ผู้สร้างพระเครื่อง	0	1	2	0	2	1	0	6
เป็นสิ่งที่ช่วยให้ระลึกถึงพระ ธรรม คำสั่งสอนของ	4	1	3	2	2	1	1	14
พระพุทธรเจ้า								
เป็นสิ่งที่แสดงฐานะทาง สังคม หรือตามสมัยนิยม	0	0	0	0	1	0	0	1
เป็นส่วนช่วยสืบต่อพุทธ ศาสนา	0	1	0	0	0	0	0	1
เป็นพุทธศิลป์ เครื่องแสดง ด้านโบราณคดี	1	0	0	1	0	0	1	3
เป็นการเก็งกำไร หารายได้ ด้านการค้า หรือจำหน่าย- แลกเปลี่ยน	0	0	0	0	1	0	0	1
เป็นส่วนหนึ่งในการแสดง เป็นชาวพุทธ	1	3	4	0	0	0	1	9
อื่นๆ	0	1	0	0	0	0	0	1
รวม	56	32	28	16	12	6	8	158

ตาราง 25

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างที่เกิดและท่านมีพระเครื่องไว้ในครอบครองหรือไม่ ?

ที่เกิด	ท่านมีพระเครื่องไว้ในครอบครองหรือไม่ ?		รวม
	มี	ไม่มี	
กรุงเทพมหานคร	86	11	97
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	65	17	82
ภาคกลาง	44	7	51
ภาคเหนือ	23	4	27
ภาคตะวันออก	10	1	11
ภาคใต้	28	1	29
รวม	256	41	297

ตาราง 26

วิเคราะห์ความสัมพันธ์ ระหว่างสถานที่เกิดและเหตุผลที่สำคัญที่สุด

เหตุผลที่สำคัญที่สุด	ที่เกิด						รวม
	กรุงเทพ มหานคร	ภาค ตะวันออก เฉียงเหนือ	ภาค กลาง	ภาค เหนือ	ภาค ตะวันออก	ภาคใ ต้	
สิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ช่วยสร้างกำลังใจ	27	24	13	12	4	9	89
เครื่องป้องกันภัยอันตรายทั้งปวงให้แคล้วคลาด	3	14	4	1	1	3	26
เครื่องช่วยบันดาลโชคลาภ โชคดีในการทำกา รต่าง ๆ	1	2	0	1	0	1	5
เป็นเครื่องหรือสัญลักษณ์ แทนพระพุทธเจ้า พระสงฆ์	5	4	3	1	1	1	15
มีพุทธคุณด้านต่างๆ ของพระสงฆ์ผู้สร้าง พระเครื่อง	3	0	1	1	0	1	6
เป็นสิ่งที่ช่วยให้ระลึกถึงพระธรรม คำสั่งสอนของ พระพุทธเจ้า	10	2	0	0	1	3	16
เป็นสิ่งที่แสดงฐานะทางสังคม หรือตามสมัยนิยม	0	0	0	0	0	1	1
เป็นส่วนช่วยสืบต่อพุทธศาสนา	1	0	0	1	0	0	2
เป็นพุทธศิลป์ เครื่องแสดงด้านโบราณคดี	0	1	1	1	0	0	3
เป็นการเก็งกำไร หากรายได้ด้านการค้า หรือ จำหน่าย-แลกเปลี่ยน	1	0	0	0	0	0	1
เป็นส่วนหนึ่งในการแสดงเป็นชาวพุทธ	2	2	4	0	0	1	9
อื่นๆ	1	0	0	0	0	0	1
รวม	54	49	26	18	7	20	174

ตาราง 27
วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความเชื่อเรื่องพระเครื่องของชาวพุทธและความ
สอดคล้องในพุทธศาสนา

	พระเครื่องทำให้ระลึกถึงพระ พุทธศาสนา พระธรรม คำสั่ง สอนของพระองค์ได้	การปลุกเสกพระเครื่องเป็นเรื่องที่ ขัดต่อหลักคำสอนพระพุทธศาสนา ขัดต่อพระธรรมวินัย และเป็นการ อวดอุตริมนุชยธรรม
	Kappa	
พระเครื่องมีความศักดิ์สิทธิ์สามารถ ป้องกันอันตรายทั้งปวง ช่วยให้แคล้ว คลาด	.205 t = 5.474 Approx.sig = .000	.081 t = 2.607 Approx.sig = .009
พระเครื่องมีความศักดิ์สิทธิ์ในด้านเมตตา มหาานิยม ช่วยให้ทำมาค้าขึ้น มีโชคลาภ	.186 t = 5.202 Approx.sig = .000	.080 t = 2.467 Approx.sig = .014
พระเครื่องมีความศักดิ์สิทธิ์ขึ้นอยู่กับพระ เกจิที่เป็นผู้สร้างให้เกิดอิทธิฤทธิ์ ปาฏิหาริย์ เป็นเครื่องรางในด้านต่างๆ ได้	.177 t = 5.223 Approx.sig = .000	.060 t = 1.784 Approx.sig = .074
ด้านพุทธคุณ อิทธิฤทธิ์ที่บรรจุอยู่ในพระ เครื่องเป็นเรื่องจริง	.203 t = 5.785 Approx.sig = .000	.028 t = .829 Approx.sig = .407
พระเครื่องมีความเป็นศิลปะ เป็นพุทธ ศิลป์ ที่มีคุณค่าทางโบราณคดีและมี ประวัติความเป็นมา	-	-
ชาวพุทธหรือพุทธศาสนิกชนทั้งหลาย สมควรแขวนหรือมีพระเครื่องไว้ ครอบครอง	.229 t = 6.096 Approx.sig = .000	.051 t = 1.686 Approx.sig = .092
พระเครื่องช่วยสร้างกำลังใจ เป็นสิ่งยึด เหนี่ยวจิตใจได้จริง	.462 t = 10.592 Approx.sig = .000	.024 t = 1.188 Approx.sig = .235

ตาราง 27 (ต่อ)
วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความเชื่อเรื่องพระเครื่องของชาวพุทธและความ
สอดคล้องในพุทธศาสนา

	พระเครื่องทำให้ระลึกถึงพระพุทธ ศาสนา พระธรรม คำสั่งสอนของ พระองค์ได้	การปลุกเสกพระเครื่องเป็นเรื่องที่ ขัดต่อหลักคำสอนพระพุทธศาสนา ขัดต่อพระธรรมวินัย และเป็นการ อวดอุตริมนุชยธรรม
	Kappa	
พระเครื่องช่วยแสดงฐานะทาง สังคมได้	.123 t = .099 Approx.sig = .921	.115 t = 3.339 Approx.sig = .001
การห้อย พกมีพระเครื่องเป็นไป ตามสมัณนิยมเท่านั้น	.002 t = 5.289 Approx.sig = .000	.135 t = 3.952 Approx.sig = .000
พระเครื่องเป็นสัญลักษณ์อย่างหนึ่ง ของพระพุทธศาสนาหรือพระเครื่อง เป็นอุเทสิกเจดีย์	.203 t = 4.489 Approx.sig = .000	.101 t = 3.290 Approx.sig = .001
พระเครื่องถูกสร้างขึ้นเพื่อสืบทอด พระศาสนาตามความเชื่อพุทธ ทำนายนาย	.145 t = 5.474 Approx.sig = .000	.093 t = 2.621 Approx.sig = .009
การสร้างพระเครื่องเป็นการอุทิศ ส่วนกุศลแก่ผู้ที่ล่วงลับไปแล้ว	.044 t = 1.599 Approx.sig = .110	.156 t = 4.155 Approx.sig = .000
อภินิหารหรืออิทธิฤทธิ์ต่างๆของ พระเครื่องเป็นเรื่องมงายไร้สาระ และไม่เป็นเรื่องจริง	.042 t = 2.288 Approx.sig = .022	.256 t = 7.324 Approx.sig = .000
พระเครื่องทำให้ท่านเชื่อมั่นและ เลื่อมใสในพุทธศาสนา	.206 t = 5.469 Approx.sig = .000	.016 t = .555 Approx.sig = .579

ตาราง 27 (ต่อ)
วิเคราะห์ความสอดคล้องระหว่างความเชื่อเรื่องพระเครื่องของชาวพุทธและความ
สอดคล้องในพุทธศาสนา

	พระเครื่องทำให้ระลึกถึงพระพุทธ ศาสดา พระธรรม คำสั่งสอนของ พระองค์ได้	การปลุกเสกพระเครื่องเป็นเรื่องที่ ขัดต่อหลักคำสอนพระพุทธศาสนา ขัดต่อพระธรรมวินัย และเป็นกา รทอดูตรีมนุษยธรรม
Kappa		
พระเครื่องมีส่วนช่วยให้ท่านสนใจ เรียนรู้และได้รับประโยชน์จาก พระพุทธศาสนามากขึ้น ทั้งในด้าน ธรรมะ คำสอน การรักษาศีล การ บริจาค ทำทาน เป็นต้น	.263 t = 7.048 Approx.sig = .000	.020 t = .659 Approx.sig = .510
พระเครื่องมีส่วนสำคัญในการที่ท่าน เสื่อมใสและศรัทธาในพระพุทธศาสนา	.278 t = 7.283 Approx.sig = .000	-.001 t = -.028 Approx.sig = .997
เราควรสนับสนุนวัดหรือองค์การ สาธารณะได้จัดสร้างและจำหน่าย พระเครื่องเป็นจำนวนมาก เพื่อ ประโยชน์ด้านสาธารณะ	.028 t = 1.574 Approx.sig = .116	.135 t = 4.839 Approx.sig = .000

ตาราง 28

วิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับพระเครื่องในด้านพาดิษฐ์ หรือในเชิงพุทธพาดิษฐ์

ทัศนคติเกี่ยวกับพระเครื่องในด้านพาดิษฐ์ หรือในเชิงพุทธพาดิษฐ์	t	Sig. (2-tailed)
1 การเช่าพระอาจมีมูลค่าหลายล้านบาทขึ้นอยู่กับความนิยมและความเชื่อมั่นเป็นต้น - วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทยในอดีตที่อยู่ใแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ	1.824	.069
2 พระเครื่องในปัจจุบันมีกรรมโฆษณา การจัดจำหน่ายในสื่อต่างๆอย่างแพร่หลาย เช่น ทางสื่อโทรทัศน์ วิทยุ วารสาร หนังสือพิมพ์ โบปลิว แคตตาล็อก สินค้า ฯลฯ - วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทยในอดีตที่อยู่ใแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ	6.513	.000
3 วัดหรือหน่วยงานสาธารณกุศลต่างๆ ปัจจุบันนิยมสร้างพระเครื่องเพื่อจัดจำหน่ายในการหารายได้เพื่อกิจกรรมต่าง ๆ เช่น สร้างถาวรวัตถุ การบูรณะซ่อมแซมสิ่งก่อสร้างทุนการศึกษา ฯลฯ - วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทยในอดีตที่อยู่ใแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ	- .642	.521
4 การโฆษณาประชาสัมพันธ์และอ้างพุทธคุณเพื่อให้ได้ยอดจำหน่ายพระเครื่องเป็นจำนวนมากนั้น มีเกิดขึ้นจริงอย่างแพร่หลายในสังคมไทยปัจจุบัน - วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทยในอดีตที่อยู่ใแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ	5.482	.000
5 การสร้างพระเครื่องเพื่อหารายได้ในแง่การกุศลหรือทำนุบำรุงด้านศาสนา สาธารณกุศล ไม่เป็นเรื่องเสียหาย และไม่ขัดต่อหลักคำสอนของพุทธศาสนา - วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทยในอดีตที่อยู่ใแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ	4.768	.000
6 วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทยในอดีตที่อยู่ใแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ - ในแวดวงการจัดจำหน่ายพระเครื่องมีมีจอาชีพแฝงตัวเพื่อหวังผลประโยชน์อยู่จริงในสังคม เช่น มีการสร้างพระเครื่องปลอม การรวมกลุ่มเป็นการเอื้อผลประโยชน์ทางธุรกิจกันเอง	2.600	.010

ตาราง 28 (ต่อ)

วิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับพระเครื่องในด้านพาณิชย์ หรือในเชิงพุทธพาณิชย์

ทัศนคติเกี่ยวกับพระเครื่องในด้านพาณิชย์ หรือในเชิงพุทธพาณิชย์	t	Sig. (2-tailed)
7 วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทยในอดีตที่อยู่ในแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ - การซื้อขาย-แลกเปลี่ยนพระเครื่องสามารถสร้างกำไรเป็นรายได้ที่ดีมากกับผู้สะสมและผู้อยู่ในแวดวงพระเครื่อง	-2.138	.033
8 วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทยในอดีตที่อยู่ในแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ - การซื้อขาย-แลกเปลี่ยนพระเครื่องมีผลกระทบต่อพุทธศาสนิกชนเสื่อมความศรัทธาในแง่ภาพลักษณ์ เป็นต้น	-4.901	.000
9 วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทยในอดีตที่อยู่ในแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ - การนำเสนอเรื่องราวของพระเครื่องในแง่อิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ และความศักดิ์สิทธิ์เป็นการเบี่ยงเบนหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา เพื่อโน้มน้าวในการจำหน่าย	-4.207	.000
10 วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทยในอดีตที่อยู่ในแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ - ในแง่การค้าขายจำหน่ายพระเครื่อง หรือเชิงพุทธพาณิชย์นั้นไม่ช่วยในการสืบทอดพระพุทธศาสนา	-2.857	.005
11 วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทยในอดีตที่อยู่ในแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ - การเช่าหาพระเครื่องนั้นเป็นสิทธิของผู้บริโภคหรือผู้ที่นิยมไม่มีผลกระทบต่อความเชื่อหรือความศรัทธาในพุทธศาสนา	-3.148	.002
12 วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทยในอดีตที่อยู่ในแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ - วัดและหน่วยงานสาธารณะควรมีบทบาทในการดูแลในการจัดสร้างและการจัดจำหน่ายพระเครื่องให้อยู่ในเจตนารมณ์เพื่อสาธารณะประโยชน์มิใช่การค้ากำไร	4.698	.000

ตาราง 28 (ต่อ)

วิเคราะห์ทัศนคติเกี่ยวกับพระเครื่องในด้านพาณิชย์ หรือในเชิงพุทธพาณิชย์

ทัศนคติเกี่ยวกับพระเครื่องในด้านพาณิชย์ หรือในเชิงพุทธพาณิชย์	t	Sig. (2-tailed)
13 วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทยในอดีตที่อยู่ในแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ - ในสถานการณ์ปัจจุบันหน่วยงานด้านศาสนาของไทยและหน่วยงานของรัฐ ควรเข้ามาควบคุมการซื้อขาย แลกเปลี่ยน หรือเช่าพระเครื่องในท้องตลาดทั่วไปด้วย	-2.760	.006
14 วงการพระเครื่องได้ขยายความนิยมสู่ทุกเพศ ทุกวัย ทุกสถานะ ทั้งนักเรียน-นักศึกษา ชาวต่างชาติ อย่างแพร่หลาย ต่างจากสังคมไทยในอดีตที่อยู่ในแวดวงจำกัดหรือบางอาชีพ - เราควรสนับสนุนวัดหรือองค์การสาธารณะได้จัดสร้างและจำหน่ายพระเครื่องเป็นจำนวนมาก เพื่อประโยชน์ด้านสาธารณะ	-7.652	.000

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

นายอภิวัฒน์ อรรถภูมิ เกิดวันที่ 25 มกราคม พ.ศ. 2515 ที่จังหวัดร้อยเอ็ด จบหลักสูตรนักธรรมเอกปีพ.ศ.2529 จากศูนย์พุทธศาสนาวินิจฉัย วัดมิ่งเมือง อ.เสลภูมิ จ.ร้อยเอ็ด สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการบินพลเรือนแห่งประเทศไทยสาขา Aircraft Maintenance (AM.29) และสำเร็จปริญญาศิลปศาสตรบัณฑิตสาขาการจัดการทั่วไป (GPA.3.89) จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร และเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาโท สาขาพุทธศาสนศึกษา คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2545 ปัจจุบันทำงานที่ บมจ.การบินไทย สังกัดฝ่ายช่างทำอากาศยานดอนเมือง กรุงเทพฯ